

MOZI

B-lista a moziban

Barika és Hans szerelmének megindító története, illetve helyesebben B-listás korunk szomorú, bizonytalan napjainak keresztmetszete, két rajongó szív dobogásának halk kísérőzenéjével — ez a *Mi lesz veled, emberke?* Fallada Hans érthetően nagy sikert aratott hatalmas regényének filmváltozatát *Borzage* Frank rendezte, aki évvel ezelőtt valóban *A hetedik mennyországba* vitt bennünket filmköltőményével, hogy azután *Az utca angyalánál* megállapítsuk: szíve, művészete fáradszaktalan, kimeríthetetlen. *Borzage* nem az ezerszínben pompázó revüfilmek, a glicerinkönnyes történetek mesterembere, hanem művész a szó nemes értelmében; a szürke emberi történeteket ma talán ő eleveníti meg leglátványosabban a mozivásznon.

A többszörös leépített, állásért harcoló és állás után szaladgáló fiatallembert a filmben *Montgomery Douglas*, ez a sápadt, érdekesen fáradt színész alakítja: olyan jó, hogy elfeledtetni velünk színészi mivoltát, csupán az embert látjuk benne. Méltó partnere a Barikát játszó, őzikeszemű *Sullavan Margaret*, aki sokszor talán *Gaynor Jaenette*re hasonlít, de a legjobbjáról — *Önmagára*. A regény kitűnő epizódalkjait — a zsarnok Kleinholtzot, szeplős tacsófiát, a jószívű-együgyű fuvarost, a korosabb selyemlegényt, a szerelmi üzletkezelő foglalkozó mostohaanyát — csupa ismeretlen, de gondosan kiválasztott, jó színész eleveníti meg. A leépített életke regényét új élet, mosolygó baby zárja le: a gyermek adja vissza az állás nélkül csatangoló Hans reményét, életkedvét; s míg először a talaját vesztett apa kétségbeesetten fogja meg a parányi emberpalánta öklöcskéjét ezzel a sóhajjal: *Mi lesz veled, emberke?* — a következő percben már meg is jelenik a játékosny mentőangyal, a kényerlet adó jóbarát személyében. Ez a film vége, eltérően a regénytől, mert úgy látszik, *Borzage*nek is meg kellett alkudni néhány, de főként az utolsó jelenetben a nagyközönség happy endet kívánó parancsával. Kár, hogy a szép filmet *Laemmle* Carl filmelőnök dagályos közhelyekből álló prologusa vezeti be.

(v. a.)

**** Napoleon és Nero a pokolban.** Amerikában sikerrel mutatnak be egy új színes trükkfilmet, amelynek címe: *Willy a pokolban*. A kis filmben *Napoleon, Nero, Antonius, Cleopátra* és több más történelmi alak karikatúrája is megleveledik. A filmben a legnagyobb sikert a háromfejű *Cerberus-kutya* aratja: amerikai kritikusok szerint vetekszik a Miki egér, vagy a három kis malac és a gonosz farkas sikerével.

**** Betiltották Dietrich Marlene Cárno-filmjét.** A budapesti filmcenzúra betiltotta *Dietrich Marlene Skarlátvörös asszony* című legújabb filmjét, amelyben a világhírű filmszínésznő tudvalevően *Katalin cárno* alakját eleveníti meg. A betiltás annál érthetőlenebb, mert hiszen a cenzúra minden további nélkül engedélyezte a tavalyi szezomban *Bergner Elisabeth Cárno*-ját, amelynek témája, ugyszólván, azonos *Dietrich* filmjével. Ertesülésünk szerint a filmvállalat nem nyugszik meg a betiltásban és azt megfellebbezi a belügyminiszterhez.

**** Megnyitás és jubileum.** Jövő héten, szeptember 5-én este ünnepélyes díszelőadás keretében nyílik meg a *Scala-Metro-film-palota*, amely idén hajlékot ad a *Metro-országnak* és a *Metro-orszlán* filmjének. Ez a megnyitási-ünnepség egyben jubiláris ünnepség is lesz, mert a *Metro-Goldwyn-Mayer*-filmgyár most ünnepli tízéves fennállását. A *Metro* a *Scala*-színházat nagy áldozatkészséggel, gondos munkával úgy alakította át, hogy megfeleljen keretként annak a nagyserű produkciónak, amelyet Hollywoodban a jubiláris évre elkészítettek és amelynek egyik komoly értéke a megnyitóműsor, a *Tarzan és pajtása* című új *Weissmüller Johnny*-film.

**** Elfelejték Valentinót...** *Newyorkból* jelentik: *Valentino* Rudolf, a nők egykori bálványja lassan a feledés homályába merül. A napokban mult nyolc éve, hogy *Valentino* váratlanul elhunyt. Hat éven keresztül az évfordulón tisztelek és barátok serege koszorúk halmazával mutatta ki szeretetét. A nyolcadik évfordulón már egyetlenegy virágszálát sem helyeztek el a „nagy amorózó” sírján.

**** A Rotschildok budapesti bemutatója.** A *Rotschild* név a mérhetetlen nagy vagyon fogalma ma is. Az *United Artists* mesteri kézzel megrajzolt mese keretében vitte filmre a *Rotschild*-vagon születésének, a *Rotschild*-ház megteremtésének és az öt *Rotschild*-fiu pénzügyi hatalmának történetét. A *Rotschildok* — ez a film címe — január óta fut *Newyorkban*, *Londonban* pedig május óta és mint halljuk, rövidesen *Budapestben* is bemutatásra kerül.

**** Korda Sándor a filmvilágversenyen.** A velencei filmvilágversenyen a *London Film Ltd.* *Korda* Sándor mesteri rendezésében készült *Fairbanks Douglas* és *Oberon Merle* filmjét, *Private Life of Don Juan*-t *Pallós István*, a *London Film Ltd.* egyik igazgatója prezentálta elasz-, francia- és angolnyelvű beszéddel. Az angol követtség teljes apparátusa gondoskodott a bemutató fényes külsőségeiről. A bemutató előkelő közönsége lelkesedéssel fogadta a filmet, amelynek sikeréhez három magyart: *Biró Lajos*, *Korda Sándor* és *Pallós István* neve fűződik. A bemutatón megjelent *Pallós István* és *Korda Sándor* lelkesen ünnepelte a közönséget.

**** Nem lehet élni Csehova nélkül!** *Harbou Thea*, a világhírű filmíró, amint *Berlinből* jelentik, *Ki lennék én nélküled?* címen *Csehova* Olga számára filmet fejezett be. *Csehova* egyébként erőlyes cáfolatot közöl a berlini lapokban: *nem írt alá Oroszországba szóló szerződést*, hanem *Berlinben*, majd *Párisban* készített egy-egy filmet.

TURISTA ÉLET

Szenzációs felfedezések az aggtelek — jósvafői barlang-vidéken

Az Aggteleki-barlang állandó látogatóinak feltűnt az idén, hogy a barlangban mennyire mutatkoznak a szárazság jelei. A barlangi patakok vize majdnem egy méterrel apadt, ami azt jelenti, hogy nagyon sok helyen száraz maradt, ahol nagyobb vízálláskor nem lehet járni. Az Egyetemi Turista Egyesület barlangkutatói az idén nyáron a *Retek-ág* és a *Ravaszlyuk víznyelő-töbör* közötti összefüggést kutatják. Már-már bizonyossá vehető, hogy az Aggteleki-barlangnak a most használható három bejáratán kívül ezzel egy negyedik bejáratát kutatják fel, ez azonban a gyakorlatlan közönség számára nem járható. Ágyúcsőszéri vízvázások vannak a kemény kőzetben s a járatok oly szorosak, hogy természetesen ember könnyen beleszorulhat, a karcsúbb kutatók is csak kigyószéri mozdulatokkal jutnak bennük előre.

A szárazság azonban lehetővé tett ennél érdekesebb felfedezéseket is. Az egyetemi turisták *Kessler Hubert* vezetése alatt álló barlangkutató expedíciójának sikerült az egyik szárazon maradt barlangi víznyelőbe mintegy 30 méter mélyen behatolni. A barlang mai szintje alatt 30 méterrel új barlangrendszer találtak. Megtalálták a barlang mai szintje alatt az alsó, eddig ismeretlen patak medrét, amely a jósvafői hatalmas források vizét szolgáltatja.

A kutatás további igen érdekes eredménye a Bódvavölgyben *Szalonnánál* (Szinállomás előtt) felfedezett barlang, amelyben bővizű kénves melegforrás fakadt. Jellemző a tudományos felfedezések általános történetére, hogy ezt a forrást a környékbeliek már régen ismerték, anélkül, hogy tudták volna, hogy milyen érdekes kémiai összetételű. Megkísérelték, hogy vízében pontyokat tenyészessenek, a kénves víz azonban ugylászik nem izlett a pontyoknak. Ezért csak kenderáztatásra használták a 23 C fok hőmérsékletű kénves vizet, anélkül, hogy bárki kutatta volna eredetét. *Kessler*eknek arra jártukban feltűntek a közeli kőbányában mutatkozó repedések. Az egyik repedésbe bementek és ott megtalálták egy barlangban ugyanazt a vizet, amely a bányától 50 méternyire az említett forrásban jön felszínre. A vízmintákból, amelyek vegyelemzése még folyamatban van és a geológiai viszonyokból megállapították, hogy a két forrás azonos. A legérdekesebb, hogy a melegforrás barlangjának falait ugyanolyan sajtáságos képződmények borítják, mint a tavalyi *Budán* felfedezett *Ferenchegyi barlang*ét s ezzel a barlanglakó turisták bizonyítékot szolgáltatottak arra a feltevésre, hogy a *Ferenchegyi-barlang* is melegviz munkájának eredménye.

A Magyarországi Kárpát Egyesület „Délbakony” osztálya

1934 szeptember 8-án délelőtt 11 órakor, székelyben, Veszprém, a városháza nagyteremben alakuló közgyűlést tart. Délután félnapos tura a Szentkirályszabadja—Malomvölgy—Romkut—Nagykilátó—Veszprém utvonalon. Este ismerkedési est és társasvacsora a Korona-szállóban. Másnap egésznapos tura a Zirc—Csesznek—Zörögtelek—Sándormajor utvonalon. Az alakuló közgyűlésre az egyesület központja turát vezet. Indulás 8-án reggel 6 órakor a Déli p. u.-ról. Vezető: *Hagenauer János*. Az osztály a Bakony keleti részében fog turistamunkát végezni.

Csak a tényleg jelzett utakat használjuk a Mátrában

Az új Mátra-térkép turista utjelzéseibe téves adat csuszott be, amennyiben a tervezett utak is be vannak jelezve. A parádi erdőhivatal közli a kirándulókkal, hogy a „1” (tervezett) jelzésű utakat ne használják, mert visszaélés esetén a Mátra nagy erdőterületét elzárják a turisták elől.

Új autót épít Pest vármegye a Dobogókőre

Augusztus 28-án volt a *Piliszentkereszt*-ről *Dobogókőre* vezető új autót lefektetett nyomvonalának hivatalos hatósági bejárása, amelyen a kereskedelmi, földművelésügyi, honvédelmi és kultuszminisztériumi megbízottakon kívül *Pest és Esztergom vármegye vezetői*, a budapesti magyar királyi állami utépítészeti hivatal főnöke s a Magyar Turista Egyesület megbízottai vettek részt. A nyomvonal *Piliszentkereszt község* északkeleti határától a *Kanyargós-patak völgyében*, majd széles szerpentináknak a *Három forrás völgyében* vezet fel a *Kétkükkfa nyergébe*, ahonnan szép kilátású pontokat össze kötve halad a Magyar Turista Egyesület *Dobogókői menedékház* telepére. Az új ut hossza 7250 méter és átlagban 7 százalékos emelkedése van a *Piliszentkereszt* 350 méteres pontjától a *Dobogókő* 700 méteres platójáig. Az utépítés idegenforgalmi és felsővándorforgalmi érdekeket szolgál. *Dr. Fabinyi Tihamér* kereskedelemügyi miniszter ugyanis felismerte már régebben a csonka ország természeti szépségeinek idegenforgalmi értékét s a *Dobogókői* szép kilátás a közelmúltban történt személyes látogatásakor különösképpen is meggyőzte őt arról, hogy a *MTE* *Báró Eötvös Lóránt*-menedékház telepe és elragadó környéke megérdemlik a támogatást és a minél szélesebb propagandát. *Pest vármegye* alispánja segítségével az utépítés a közeljövőben meg is kezdődik. A vármegye vállalta ugyanis az ut teljes kiépítését és egyúttal annak karbantartását is.

Összeállították a nemzetközi turista közgyűlés magyar küldöttségét

Az engadini Pontresinában szeptember 2-án kezdődő nemzetközi turista és alpinista közgyűlésre indul magyar küldöttséget az idén is *Vigyázó János* dr., a Magyar Turista Szövetség egyik alapítója vezeti, aki a nemzetközi Unió turista-bizottságának társelnöke. A küldöttség tagjai még *Papp László* székesfővárosi mérnök, akit mult évben az Unió alpin irodalmi és művészeti bizottságának titkárává választottak, *Magaziner Pál* szövetségi tanácsag, akinek hegymászó filmje bemutatásra kerül az összejövetel keretében, *Ankner Béla* tanácsag, a *MMTE* elnöke és *Blasovszky Miklós*, a *MTSz* sajtóbizottságának előadója.

SPORT

Döntetlen eredményt hozott a szerb—magyar Davis-Cup mérkőzés első napja

Straub—Pallada 6:0, 6:1, 6:4 — Puncce—Gabrovitz 3:6, 6:1, 7:5, 6:3

Délután negyed 3 órakor a felsőszligeti diszpálya zöldgyepes tribünjén még alig lézeng néhány érdeklődő, amikor *Straub* és a balkezes *Pallada* megjelenik és a salakra lépnek. A szedőket amugy kell összekiabalni néhány ambiciózus rendezőnek, miáltal a két játékos ütőgetve bemelegít. Az itt látottak alapján nem sok jóra mert következtetni a gyérszámú közönség, mert a szerb fiu jobban és nagyobb könnyedséggel bírja a váltogatott ütéseket. Erős fizikuma különösen bekendjeiben nyilvánult meg előnyösen, mert ezeket minden megerőltetés nélkül, egyenesen vágta le és a játéka első látásra meglepőbb, mint *Straub* legjobb labdaadásai. Ahogy azonban a bírói szó elindítja a mérkőzést, a nézők mindinkább felvidulnak; *Straub* Elek gyorsan nyeri szervizét, legfeljebb négyes labdamenetekkel. A játék nem ígérkezik éppen nagyvonalúnak, de a nézőknek nem ez a legfontosabb. *Pallada* tisztá erőre alapozott „balkézi” szervíz nehezen fogható, ha bejönnek, de *Straub*nak láthatólag minden sikerül; a hálóhoz nem lehet bemenni ellene, egyszerű-kétszer próbálkozik az ellenfele, de kétoldalt csak úgy süvitenek mellette az eljásztott labdák. Most tűnik ki, hogy *Pallada* kissé darabos és tulságosan fizikummal játszik. Alig vesszük észre, hogy a magyar fiu már 3:0-ra elhuzott, most *Pallada* finoman áteli, de *Straub* utóléri és még finomabban visszajeli: 4:0. A hátralévő két gémben és a következő szettben *Straub* élete legszebb ütéseit és legszerencésebb játékaát produkálja és a közönség körében mindinkább kifejezésre jut a kezdetben még csak titkok győzelmi reményesség. Egy szett nem komoly eset talán, de kettő már az: mert 4:1 állásnál már erre is számíthatunk. *Pallada* láthatólag mindinkább kedvet veszti és bár nem mutatott egy pillanatig sem nagy játékot, ellenfele minden dicsőrelet megérdemelt. Mindent elér, lelkesen, szívesen játszik, nyugodt

Zsigmondy-émlékünnep lesz 16-án a Vaskapunál

A Magyar Turista Egyesület Zsigmondy-Társasága szeptember 16-án a pilisi Vaskapunál elhelyezett emléktáblánál ünnepélyt rendez *Zsigmondy Emil*, a magyar származású alpinista emlékére. Külön autóbussz indul reggel 8 órakor a *Berlini-térről*. Jelentkezni lehet: 834—55 telefonszámon.

Autót építenek Nógrádtól a Madaras-hegyre

A júniusban felavatott *Nógrád-Madaras-hegyi MÁV Gépgyári Turista-menedékházhoz* kövezt autót építenek. Az új ut, amelynek munkálatait már megkezdtek, a nógrádi vártól fog kiindulni.

Vasárnapi kirándulások

MAGYAR TURISTA EGYESÜLET. Központ és összes osztályai: Résztétel a váci turistánapon. T. 6 ó. 45 p. Eötvös-tér (különhajó). — BBTE. Visegrád, Nagyvilám, T. 5 ó. 45 p. Eötvös-tér. (Turistahajó). — TÖREKVES SE. Munkatura a Cserhát-hegységbe. Pásztó, Buják, Nógrádkövesd. T. szombaton d. u. 5 ó. 30 p. keleti p. u. — BSE. Résztétel a Magyar Turista Egyesület váci turistánapján. T. 6 ó. 45 p. Eötvös-tér. — SÓLYOM TURISTA E. Földkirándulás Szentjakabóhoz. T. 7 ó. 30 p. gödöllői HÉV-állomás. 2. Földkirándulás Laki-hegyre. T. 7 ó. Gellért-tér. 3. Zugliget, Annakapó, Makkosmária, Farkasrét. T. 8 ó. zugligeti vill. végáll. — MAGYARORSZÁGI KÁRPÁT EGYESÜLET. Központ: Résztétel a MKE szombathelyi Irottközpontú diszközgyűlésén és turistakiállításán. Fátka o.: Dömös, Hoffmann-kunyhó, Hamvaskői rét, Pilismarót. T. 5 ó. 30 p. Eötvös-tér. Solyom o.: Ráckeve. T. 6 ó. 45 p. Közvághid. Szepesi o.: Hegyestető. T. 5 ó. 45 p. Eötvös-tér. Kriván A.: Sziklamásztúra az Oszolyra. T. 7 ó. 15 p. Pálffy-tér. Délbakonyi o.: Balatonarács, Koloskavölgy, nosztori kálváriahegy, Veszprém. T. 10 ó. veszprémi vasuti áll. — HUNGÁRIA TURISTA E. 1. Résztétel a MTE váci turistánapján. T. 6 ó. 45 p. Eötvös-tér. 2. Evezóstura Horányba. T. 7 ó. a szigetcsucsnál. — 1. Az FTC turistaszaksztyála vasárnap a szigetmonostori vizitanyán táborozik. T. Pálffy-tér 7 ó. 15 p. 2. Horány. T. 7 ó. Eötvös-tér. — PENZÜGYI TISZTVEISELŐK. Pomáz, Oszoly, Kevélynyereg, Ezsüshegy, Óbuda, T. HÉV végállomás reggel 7 ó.